

Muharrem Ayı Ve Aşûre
Gönderen Kadir Hatipoglu - Temmuz 19 2023 01:00:00

ilişkilerini zene sokabilmiştir. Medeniyetin oluşması ve "düşünanın imarı" bu sayede gerçekleşmiştir. Şüphesiz bu gelişmenin temeli, yücelice Yaratıcının, kainata koyduğu ve "şunun netiullah" olarak nitelenen sabit kanunlardır; meselâ; neşin, düşüncenin ve ayın belli hareketi "zenidir". Günden, ay ve yıl kavramları bu hareketi "zenin birer sonucudur. Yine de Allah bu gerekçedil'eğe şu ayette işaret etmektedir: "1575;1606; 1593;1583;1577; 1575;1604;1588;1607;1608;1585; 1593;1606;1583; 1575;1604;1604;1607; 1575;1579;1606;1575; 1593;1588;1585; 1588;1607;1585;1575; 1601;1609; 1603;1578;1575;1576; 1575;1604;1604;1607; 1610;1608;1605; 1582;1604;1602; 1575;1604;1587;1605;1608;1575;1578; 1608;1575;1604;1575;1585;1590; 1605;1606;1607;1575; 1575;1585;1576;1593;1577; 1581;1585;1605; 1584;1575;1604;1603; 1575;1604;1583;1610;1606; 1575;1604;1602;1610;1605; 1601;1604;1575; 1578;1592;1604;1605;1608;1575; 1601;1610;1607;1606; 1575;1606;1601;1587;1603;1605; “Şüphesiz, Allah'ın gönükleri ve yeri yarattığı günde; yazısında, Allah katında ayların sayısı on ikiidir. Bunlardan dördüncü; haram aylıdır. İşte bu Allah'ın dosdoğru kanunudur. Oyleyse o aylarda kendinize zulmetmeyin." (Tevbe, 9/36) “Haram aylar” Cahiliye devri uygulamasına göre, hürmet edilmesi gereken, savaş yapılması ve kan dökümek yasak olan Kameri aylar demektir. “Haram aylar” nitelemesinin, bu aylarda yapılacak ibadetlere daha çok sevap, düşüncenin nahlara ise daha çok ceza verilecek olmasına dayandığı da ifade edilmiştir.[\[4\]](#) Bu aylardan Muharrem birinci, Recep yedinci, Zilkade on birinci ve Zilhicce de on ikinci aydır. Hz. Peygamber (s.a.v.) Veda Haccı sırasında Mina'da irad ettiği hutbede şayandle buyurmuştur: "1575; 1575;1606; 1575;1604;1586;1605;1575;1606; 1602;1583; 1575;1587;1578;1583;1575;1585; 1603;1607;1610;1574;1578;1607; 1610;1608;1605; 1582;1604;1602;1604; 1575;1604;1604;1607; 1575;1604;1587;1605;1608;1575;1578; 1608;1575;1604;1575;1575;1585;1590; 1575;1604;1587;1606;1577; 1575;1579;1606;1575; 1593;1588;1585; 1588;1607;1585;1575; 1605;1606;1607;1575; 1575;1585;1576;1593;1577; 1581;1585;1605; 1579;1604;1575;1579; 1605;1578;1608;1575;1604;1610;1575;1578; 1584;1608; 1575;1604;1602;1593;1583;1577; 1608; 1584;1608; 1575;1604;1581;1580;1577; 1608;1575;1604;1605;1581;1585;1605; 1608;1585;1580;1585;1576; 1605;1590;1585; 1575;1604;1584;1609; 1576;1610;1606; 1580;1605;1575;1583;1609; 1608;1588;1593;1576;1575;1606; “İşte zaman, hakikaten Allah teala'nın gönükleri ve yeri yarattığı günde; birbirinin ardında Zilkade, Zilhicce Muharrem, biri de Cumâ ile Şâban arasındaki Recepdir." [\[5\]](#) Bu dört ayın hürmeti öteden beri sâdeleme gelen dini bir uygulamadır. Hz. İbrahim ve İsmail (a.s.) zamanından beri Araplar bu esasa riayet ede gelmişlerdi. Cahiliye devrinde bile

buna riayet edilmiş, haram aylarda savaş yapılmamıştır, yılın bu dönemi bir barış zamanı olmuştur. İslam’ın gelmesi ile barış genel bir prensip, savaş ise saldırıyla maruz kalma ve tebliğ engel olunması hallerine has zorunlu bir durum haline geldiği için, “haram aylar” uygulaması da kalkmış oldu. Muharrem Ayının Ayrıcalığı “Haram aylar ” içinde Muharrem ayının ayrı bir yeri ve önemi vardır. Bu ayrıcalığı “ Muharrem” adından da fark etmek mümkündür. Zira “muharrem” kelimesi, “haram kılınmış”, “hürmete layık ” anlamlarına gelmektedir. Kısacası “haram aylar” uygulamasının genel adı, anlam itibarı ile bu aya özel bir ad olarak verilmiştir. Bu özel uygulama, şüfesiz Muharrem ayına atfedilen önemin bir yansıması olarak değerlendirilmelidir. Aynı önem İslam kültür ve tarihi sürecinde de devam ede gelmiştir. Zira İslam Hz. İbrahim’ın tebliğ ettiği Hanif dini esaslarının devamı niteliliğinde olması sebebi ile, o geleneğin değerlerinin de sahibidir, dolayısı ile bu ayı değerli kılan tarihi olayları önemser. Diğer yandan, İslam’ın zuhurundan sonra da Muharrem ayı, dini, sosyal ve tarihi önemi haiz olaylara sahne olmuştur. Bu durum Muharrem ayını, İslam kültürüaçisinden daha da ön plana çikarmaktadır. Muharrem Ayını önemli kılan özellikleri kısaca şöyile sıralamak mümkündür: 1. Hicri Yılbaşı Muharrem ayı, 12 ay ve 355 gün olan kameri yılın ilk ayıdır. Adından da anlaşılacağı üzere, kameri yılda -güneşin değil- ayın hareketleri esas alınmaktadır. Hicrîtarih, Hz. Muhammed (s.a.s.)’ın Mekke’den Medine’ye göçedişi ile başlar. Hicretin takvim başlangıcı olarak kabul edilmesi Hz. Ömer devrinde olmuştur. Onun devrine gelinceye kadar, Araplar, düzenli bir tarih belirleme sistemine sahip değillerdi. Fil vakası gibi önemli olayları kıtas olarak benimsemişlerdi. Hz. Ömer devrinde, Hz. Peygamber’ın Mekke’den Medine’ye hicret ettiği yıl (Miladi 622) İslami takvimin başlangıç yılı (Hicri 1) olarak, Muharrem ayı da bu takvimin ilk ayı olarak kabul edildi. 2. Aşûre Günü (On Muharrem) Bilindiği üzere Hz. Peygamber (s.a.v.) Medine’ye hicret ettiğinde orada Arap halkla birlikte yaşayan Yahudiler vardı. İşte bu Yahudiler, Hz. Musa ile İsrail oğullarının, Firavunun zulmünden Aşûre günü kurtuluşunu söyelen Yahudileri Hz. Peygamber yalanlamamış ve hatta bu yönde olumlu bir tavır sergilemiştir. Bunun yanı sıra tüm Samîdinlerde özel bir yere sahip görünen aşûre günü, Cahiliyye Araplarında da önemli kabul edilmiştir. Hatta Resûl-i Ekrem’ın de peygamberlik öncesi ve sonrası dönemde bir süre bu günnde oruçtuttuğuna dair rivayetlere de rastlanır. Medine döneminde bu orucu müslümanlara tavsiye ettiği bilinen bir husustur.[\[6\]](#) İbni Abbas’ın şöyile deððigi rivayet edilmiştir: “Hz. Peygamber Medine’ye geldiðinde Yahudilerin Aşûre günü oruçtuttuklarını gördü. ” “Bu nedir?” diye sordu. “Bu hayırlı bir gündür. Bu, Allah’ın İsrail oğullarını düşmanlarından kurtardığı, bu sebeple de Musa’nın oruçtuttuğu gündür.” dediler. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.v.) “Ben Musa’ya sizden daha layığım” dedi ve hem kendisi bu günnde oruçtuttu, hem de başkalarına oruçtutmalarını emretti.[\[7\]](#) Hz. Peygamber Aşûre günü oruçtutmayı teşvik etmiş ve صيام يوم عاشوراء انى احتسب على الله ان يكفر السنة التى

قبلها “Aşûre günün orucunun, bir önceki yılın günahlarına keffaret olmasını Allah’tan umarım” [8] Ramazan Ayı ve Aşûre Günü Aşûre günü oruç tutulması uygulaması, Ramazan orucunun farz kılınmasına kadar devam etti. يا
ايها الذين
آمنوا كتب
عليكم الصيام
كما كتب على
الذين من
قبلكم لعلكم
تتقون “Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakınmanız için oruç sizden öncekilere olduğu gibi oruç size de farz kılındı.” (Bakara, 2/183) âyeti inince Aşûre orucu istege bağlı hale geldi. Hz. Aişe bunu şöyile anlatıyor: كان رسول
الله صلى الله
عليه وسلم امر
بصيام بوم
عاشوراء فلما
فرض رمضان كان
من شاء صام و من
شاء افطر “Resülullah
(s.a.v.) Aşûre günü oruç tutulmasını emretti. Ramazan orucu farz kılınınca, dileyen Aşûre günü oruç tuttu, dileyen tutmadı.” [9] Aynı konuda yine Hz. Aişe’den gelen diğer rivayet de şöyledir: عن
عاءشة قالت
كانوا يصومون
يوم عاشوراء
قبل ان يفترض
رمضان وكان
يوم فيه تستر
الكعبة فلما
فرض الله عز
وجل رمضان قال
رسول الله صلى
الله عليه
وسلم من شاء ان
يصومه فليصمه
ومن شاء ان
يتركه
فليتركه Ramazan orucu farz kılınmadan önce (Kureyşiler) Aşûre günü oruç tutarlardı. Aşûre günü; Kabe’nin örtüsünün değiştirildiği ündü. Allah Teâla Ramazan orucunu farz kılınca Resülullah (s.a.v.) ‘Dileyen Aşûre günü oruç tutsun, tutmak istemeyen de tutmasın’ dedi.” [10] Bu hadisin farklı bir rivayeti de şöyledir: عن
عاءشة قالت
كان عاشوراء
يوما تصومه

قريش فى
الجاهلية
وكان رسول
الله صلى
الله غليه
وسلم يصومه
فلما قدم
المدينة
صامه وامر
الناس بصيامه
فلما افترض
رمضان كان
رمضان هو
الفريضةوترك
عاشوراء فمن
شاء صامه ومن
شاء تركه “Hz. Aîse'nin şöyile dediği
rivayet edilmiştir: “ Aşûre günü, Cahiliye devrinde Kureyşlilerin oruç
tuttuğu bir gündü. Resülullah da bu günde oruç tutardı.
Medine’ye gelince insanlara o günde oruç tutmayı emretti. Ramazan orucu
farz olunca, Ramazanda oruç tutmaya başladı ve Aşûre orucunu terk etti. Ondan
sonra, dileyen Aşûre orucunu tuttu, dileyen terk etti.”[11] Hz. Peygamber (s.a.v.)
Muharrem ayının 9, 10 ve 11. günlerinde oruç tutmayı ashabına tavsiye etmiştir. Bir
hadisi şerifte şöyile buyurulmuştur: حين
صام رسول الله
يوم عاشوراء و
امر بصيامه
قالوا يا رسول
الله انه يوم
تعظمه اليهود
والنصارى
فقال رسول
الله صلى الله
علي ه وسلم
فاذا كان
العام المقبل
ان شاء الله
صمنا الى يم
التاسع قال
فلم يات العام
المقبل حتى
توفى رسول
الله صلى
الله عليه
وسلم “Resülullah (s.a.v.) Aşûre
günü oruç tutunca kendisine; “Ey Allah’ın Resulü, bu
gün, Yahudilerin ve Hıristiyanların hürmet gösterdikleri bir
gündür” dediler. Bunun üzerine Resülullah “Gelecek yıl

inşallah muharremin dokuzunca gününde de oruccedil; tutacağız^{”}; dedi. Ertesi yıl ulaşımdan Resulullah vefat etti.^{”}[\[12\]](#) عن ابى هريرة رضى الله عنه قال قال رسول الل اله عليه وسلم افضل الصيام بعم رمضان شهر الله المحرم و افضل الصلاة بعد الفريضة صلاة الليل “ Ramazan ayından sonra tutulan oruccedillарın en hayatı, Allah^{’}a izafetle (Allah^{’}ın ayı denilerek) şereflendirilen Muharrem ayında^{ } tutulan oruccedillütur. Farz namazlardan sonra en faziletli namaz ise geceleyin kılınan namazdır.^{”} [\[13\]](#) Peygamberimiz, bir başka hadiste de, "Aşı^{circ};ra günü'nde tutulan orucun, bir yıl önce işlenen hata ve gününahların bağışlanmasına vesile olacağı müüm^jdelenmiştir." [\[14\]](#) Ancak, Hz. Peygamberin bildirdiğine günlerinde^{ } oruccedil tutulması tavsiye edilmiştir. [\[15\]](#) Aşı^{circ};re günü; oruccedil tutmanın faziletine ilişkin sahih hadisler bulunmasına karşılık,^{ } o gününde hububatkarşımı aş (aşı^{circ};re) pişirmek, sadaka vermek, mescitleri ziyaret etmek ve kurban kesmek gibi fiiller hakkında sahih habere rastlanmamaktadır. [\[16\]](#) Bununla birlikte, Müüm^{sl}üman Tüuml;rklerin dı^{circ}nı^{circ}; halk geleneğinde önemli bir yer tutan aşı^{circ};re, aynı zamanda Muharremin onuncu günü; başlamak üzere, daha sonraki gününlerde de özel merasimle pişirilip dağıtılan tatlıya isim olmuş ve sosyal dayanışmaya önemli katkıda bulunmuştur. Çok eskiden beri devam eden aşı^{circ};re aşı, Osmanlılar öneminde sarayda da pişirilmiş, “aşı^{circ};re testisi” adı verilen özel kaplarla da saray dairelerine ve halka birkaccedil; günüs^{reyle} dağıtılmıştır. Aşı^{circ};re Güuml;nünde Meydana Gelen Diğer Tarihi Olaylar Aşı^{circ};re günü; adı verilen 10 Muharrem gününde meydana geldiği rivayet edilen diğer bazı önemli olayları da kısaca şöyel sralamak müüm^{mk}ündür: a. Rivayete günlü;re, Hz. Nuh^{’}un gemisi Tufandan kurtulup Cı^{circ}dı^{circ};larına Aşı^{circ};re günü; oturmuştur. Bilindiği üzere, Hz. Nuh, Allah^{’}ın emri üzere kendine inananları yaptığı bir gemiye bindirmiş, tufan gerccedilekleşince, inanmayanlar suda boğularak helak olmuşlardır. [\[17\]](#) b. Hz. Ademin tümlüvbesinin kabul edilmesi, c. Hz. İbrahim^{’}in Nemrut^{’}un ateşinden kurtulması ve, d. Hz. Yakub^{’}un oğlu Yusuf^{’}a kavuşması e. Hz. Musa ve İsrail oğullarının Firavunun zulmünden kurtulmaları 10 Muharrem (Aşı^{circ};re) günü; gerccedilekleştigi rivayet edilen olaylar orasındadır. İslam Tarihinde 10 Muharrem Emeviler^{’}in ikinci hümkümdarı Yezid zamanında ve Hicri 61, Miladi 680 yılı Muharrem ayının onuncu Cuma günü; Hz. Hüuml;seyin şahadeti ile sona eren tarihi olay meydana gelmiştir. Ehlibeytin çok değerli bir ferdinin hayatına mal olan bu elim olay sebebi ile 10 Muharrem Şii Müüm^{sl}ümanlarca yas günü; sayılmış ve bu matem daha sonraları geniş çaplı hale gelmiş ve bir nevi resmi hüuml;viyete büuml;rünmüşür. Öncelikle şunu ifade edelim ki, Yüuml;ce Allah, insanı ruh ve beden yapısıyla en günüzel bir şekilde yaratmış, [\[18\]](#) ona şan ve şeref vermiş, [\[19\]](#) ona ruhundan üflemiş, [\[20\]](#) ve yeryüuml;zündeeki her şeyi onun hizmetine sunmuştur. [\[21\]](#)

Bütün bu özellikleriyle insan, yaratılanlar arasında en seçkin ve en değerli varlığıdır. Yaratılış gayesine uygun olarak yaşayan insan, sevgi dolu, merhametli, hoş geçimli, güvenilir, içinde yaşadığı toplumla ve bütün insanlıkla barışık olandır. Bu vasıflar, kuşkusuz olgun müslümanın da belirgin özelliklerindendir. Hz. Peygamber’in, “Müslüman, elinden ve dilinden insanların emin olduğu kimsedir. Mü’min ise, insanların canları ve malları konusunda kendisinden emin olduğu kimsedir”[22] buyurarak, Müslümanlık ile güvenilirlik arasında bağ kurması oldukça anlamlıdır. Temeli barış, uzlaşma ve hoşörüye dayanan, ismini de bu anımlara gelen “İslam” kelimesinden alan yüce dinimiz; birliği, sevgiyi ve kardeşliği emrederken, haksızlığı, insan hayatı, kişi dokunulmazlığına ve insanın onur ve haysiyetine zarar verecek her şeyi de kesin bir dille yasaklamıştır. İnsanların can, din, mal, nesil ve akıl emniyetini temin etmek İslam’ın temel hedeflerindendir. Nitekim Kur’an-ı Kerim’de, haksız yere cana kıymak haram kılınmış ve bir insanı öldürmek bütün insanlığı öldürmeye, bir hayatı kurtarmak da bütün insanlığı kurtarmaya denk tutulmuştur.[23] Hz. Peygamber (s.a.v.), savaş ortamında bile, müslümanlarla savaşmayan gayrı müslim kadınların, çocukların, yaşlıların ve ibadetle meşgul din adamlarının öldürülmesini hatta, ibadethanelerinin yıkılmasını, ağaçların kesilmesini ve hayvanların öldürülmesini yasaklamıştır. Bütün insanlığa seslendiği veda haccı hutbesinde de, Hz. Adem’in çocukları olmaları itibarıyla, insanların kardeş oldukları; mallarının, canlarının ve kişilik haklarının dokunulmaz olduğunu ve her türlü haksız saldırısından korunduğu bütün dünyaya ilan etmiştir. Genel bir ilke olarak yer yüzündeki bütün canlılara merhametle yaklaşmayı öngören İslam dini, “insanlara merhamet etmeye Allah da merhamet etmez”[24] peygamberî buyruğuyla da bu ilkeyi âdeta perçinlemiştir. Bütün bunlardan da açikça anlaşılacığı üzere kime karşı işlenirse işlensin, insan hayatı yönelik haksız davranışların onaylanması söz konusu olamaz. Muharrem ayı içerisinde Hz. Hüseyin gibi büyük bir şahsiyetin şehit edilmiş olması, bütün Müslümanları derinden etkilemiştir. Bu zatın, Hz. Peygamberin sevgili torunu olması ise bu acıyı daha da artırmaktadır. Tarihin belli bir kesitinde meydana gelen bu üzücü olayları iyi düşünmek ve bunlardan ders çikarmak gereklidir. Müslümanlara düşen görev, bu tür müessif olayların tekrarlanmasını önleyecek bir bilinç ve anlayışa sahip olmak; kardeşlik, birelilik ve beraberliğimizi korumaktır. Ehl-i Beyt Ehlibeyt, “ev halkı”, “ev sahibi ile eşi, çocukları ve torunları” demektir. Terim anlamıyla “Hz. Peygamber(a.s.)ın ailesi ve soyu” demektir. Şii kaynaklarda genellikle “ehli beyt” karşılığında “el-İtre” kelimesi kullanılır. Kuranda Hz. Peygamberin ev halkına yönelik özel açiklamalar içeren ayetler yer almaktadır. Allah Teala şöyile buyuruyor: يا نساء النبى لستن كاحد من النساء ان اتقيتن فلا تخضعن بالقول فيطمع الذى فى قلبه مرض وقلن قولا معروفا

وقرن فى
بيوتكن و لا
تبرجن تبرج
الجاهلية
الاولى
وااقمن
الصلاة وآتين
الزكاة واطعن
الله ورسوله
انما يريد
الله ليذهب
عنكم اهل
البيت
ويطهركم
تطهيرا “Ey Peygamberin hanımları! Siz
kadınlardan her hangi biri gibi değilsiniz. Eğer Allah’a karşı gelmekten sakınıyorsanız
(erkeklerle konuşurken) sözü yumuşak bir eda ile söyemeyin ki, kalbinde
hastalık (kötü niyet) olan kimse ümide kapılmasın. (Güzel ve) doğru
söz söyeyin. Evlerinizde oturun. Önceki Cahiliye dönemi kadınlarının
açiliş saçildiği gibi

siz de açiliş saçilmayın. Namaz kılın, zekat verin, Allah’a ve Resulüne
itaat edin. Ey Peygamberin ev halkı (ehl-i beyti)! Allah sizden ancak günah kirini gidermek ve
sizi tertemiz yapmak istiyor.” (Ahzab, 33/32-33) Bir hadis-i şerifte de şöyel
buyurulmaktadır. عن جابربن
عبد الله قال
رايت رسو ل
الله صلى الله
عليه وسلم فى
حجته يوم عرفة
وهو على ناقته
ا لقصواء يخطب
فسمعته يقول
يايها الناس
انى قد تركت
فيكم ما ان
اخذتم به لن
تضلوا كتاب
الله وعترتى
اهل بيتى: “Câbir b. Abdillah diyor
ki: “Resülullah (s.a.v.)i haccettiği yıl Arefe günü Kusvâ adlı devesi
üzerinde insanlara hitap ederken gördüm. Onun şöyel dediğini işittim: Ey
insanlar! Aranızda iki şey bırakıktım ki, onlara tutunduğunuz sürece asla sapkınlığa
düşmezsiniz: Allah’ın Kitabı ve benim ehl-i beytim” [25] Şu halde ehli beyt
Kur’an’a ve Sünnete bağlı, bu iki kaynağı hayatına yansıtan, onların canlı birer
örneği olan seçkin insanları ifade ediyor. Kısaca ehli beyt sünneti ve bu
bağlamda da Hz. Peygamberin yaşam biçimini temsil etmektedir, diyebiliriz. Buradan
hareketle şunu ifade etmek gereklidir ki, Kur'an’ın ve sünnetin getirdiği esaslara sırt
çevirerek, onları hayatımızın dışına çıkararak ehli beyti sevmek mümkün

değildir. Zira seven kişi, sevdigine benzemeye, onun gibi olmaya çalışır ve bunu sözleri ve davranışları ile ispat eder. Şüphesiz Hz. Peygamber (a.s.)’ in aile halkından, ehlibeytinden birinin hiç hak etmediği bir muameleye tabi tutulması, şehit edilmesi, bütün müslümanlar adına son derece üzüntü verici, acı bir olaydır. Sıradan bir insanın canına kıyılmasını bütün insanları öldürmek gibi telakki eden bir din mensuplarının, böyle seçkin bir insana haksız yere kıyılmasını tabi ki telin eder. Böyle üzücü olayların yeniden meydana gelmemesi için ne gerekiyorsa onu yapmayı temel görevleri arasında görür. Ancak şu noktayı asla gözden kaçirmamalıyız:

Hz.Hüseyin’e reva görülen bu muamele ne kadar haksız ve ne kadar üzücü olursa olsun, Müslümanlar arasında ayrılık ve husumet sebebi olmamalıdır. Tarihin belli döneminde gerçekleşen bu üzücü olayı gene tarihin hakemliğine emanet etmek ve duygulardan çok akı hakim kılmak gereklidir. Zira günümüzde Müslümanların her zamankinden daha fazla birlik ve beraberlige ihtiyacı olduğu inkar edilemez. Kerbelâ olayının hatırlasını yad etme gerekçesi ile yas günü olarak algılanan 10 Muharremde sergilenen etkinliklerde Bazı Şii müslümanlar, “kendi kendine işkence” denebilecek uygulamalar sergilemektedirler. Halbuki bu tür uygulamalar İslam’a aykırıdır. Yas tutmanın da bir ölçüsü vardır ve bu ölçüyü Hz. Peygamber (s.a.v.) belirlemiştir. İslam’dan önce Cahiliye Arapları, ölen kimse için aşırı derece yas tutar, ölünü yakınları avazı çıktığı kadar bağırrı, eşi kendini eve hapseder, yıkanmadı. Hatta profesyonel ağlayıcılar da tutarlardı. Resülullah bu geleneği şu hadisi ile ortadan kaldırmıştır: “Yüzüne vurarak, yakasını yırtarak, cahiliye adetlerini sürdüren bizden değildir.” [26] Muharrem ayı, tarih boyunca insanlık için dönüm noktaları sayılabilcek önemli olayların yer aldığı bir aydır. İslam’dan önceki semavi dinlerce de değerli bir zaman dilimi olarak kabul edilmiştir. İslam tarihi açisinden da önem arz eden bu ayda Hz. Peygamber (s.a.v.), özellikle bu ayın “Aşûre günü” diye adlandırılan onuncu gününde oruç tutmayı tavsiye etmiştir. Muharrem ayına, Osmanlılar döneminde de ayrı bir önem verilmiştir. Bu ay dolayısıyla şairlerin yazdığı ve "Muharremiye" adı verilen manzum şiirlerin sayısı oldukça kabarıktır. Ayrıca, yeni yılın başlangıcı olması sebebiyle, bu ayda devlet erkanı, padişahın huzuruna çıkarak yeni yılı tebrik ettiği ve padişahın "Muharremiye" denilen hediyeler dağıttığı nakledilmektedir.

SONUÇ Muharrem ayı, İslam kültür tarihinde önemli yeri olan bir zaman dilimini temsil etmektedir. Bu ayın önemi, içinde meydana gelmiş olan öemli olaylardan kaynaklanmaktadır. İslam tarihinin en üzücü olaylarından biri olan Kerbela olayı da bu ayda gerçekleşmiştir. Bütün Müslümanları üzen bu tarihi olay, tarihin hakemliğine bırakılmalı, müminler arasında soğukluğun ve kırgınlığın sebebi kılınmamalıdır. Bütün müslümanlara düşen örev, tarihin güzelliğlerini yaşadığımız dönemin şartları içinde yeniden yaşamaya gayret göstermek, yanlış ve üzücü örneklerden ibret alarak onların tekrar yaşanmaması için ne gerekiyorsa onu yapmaktır.

[1] Bu bölüm Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi Doç. Dr. Halil ALTUNTAŞ tarafından hazırlanmıştır. [2] Yazır, IX, 6067. [3] Buhâri, Rikâk, 1; VII, 170; [4] Cassâs, Ebu Bekir Ahmed b. Ali er-Râzî, Akmâmu'l-Kur'ân, II, 110-111. Thk. Muhammed es-Sâdik el-Kamhâvî, ikinci baskı, Dâru’l-Mushaf, Kâhire, baskı tarihi yok. [5] Buhârî, Tesîru Süre 9, 8; V, 204; Müslim, Kasâme, 29; II, 1305. [6] Buharî,

Savm, 69; II, 250; Tirmizi, Savm, 50; III, 128. [7] Buhari,Savm, 69; II, 251; Müslim, Svam, 127; I, 795. [8] Tirmizi,Savm,48; III, 126. [9]Buhari, Savm, 69; II, 250, [10]Ahmed, VI, 244. [11] Tirmizi, Savm, 49; III, 127. [12] Müslim, Sıyâm,133; I, 797-798. [13] Müslim, Sıyâm, 202; I, 821. [14] Tirmizi,Savm,48; III, 126. [15] Müslim, Sıyâm, 38. I, 821. [16] Yavuz, Yusuf Şevki, “Aşûra”, DİA, IV, 25. [17]Hûd &nbs;11/ 25-43. [18] Tîn, 95/4. [19] İsra, 17/70. [20]Hicr, 15/29. [21]Mülk, 67/15. [22] Tirmizi, “İman”, 12; IV, 17. Nesâî, “İman”, 8, VIII, 104-105. [23] Mâide, 5/32. [24] Müslim, “Fedâil”, 2319; II,1809. Tirmizî, Birr, 16; IV, 323. [25] Tirmizî, Menâkib, 32; V, 662. [26] Buhari, Cenaiz, 36; II, 82.

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)